
Kyrkomötet
Motion 2016:19
av Bertil Murray och Fredrik Sidenvall

Holistisk mission

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att initiera en genomlysning av Svenska kyrkans internationella arbete med syfte

1. att arbetet ska spegla en holistisk syn på missionsuppdraget, där varken människans kroppsliga, själsliga eller andliga behov försummas.
2. att arbetet, med förebild i afrikansk teologi såsom den kommer till uttryck i Mekane Yesus-kyrkan i Etiopien genom Gudina Tumsa, ska övervinna den dikotomi mellan höger och vänster som framträder i Svenska kyrkans missionssyn.

Motivering

Ordet holism är mångtydigt och har i svenskkyrklig kontext ofta använts för att understryka vikten av det sociala/diakonala arbetet. Befrielsen, framhålls det, gäller inte bara anden men också (möjligen främst?) kroppen. Denna hållning kan ha uppkommit delvis som en reaktion mot vad man uppfattat vara en föråldrad missionssyn, där människors omvändelse var fokus för arbetet. En sådan syn kan dock inte sägas ha varit missionens huvudfåra. Vid de gamla missionsstationerna i Zimbabwe, och sannolikt på många andra håll, står deviserna kvar: We preach, we teach, we heal. Kropp, själ och ande hölls samman. Gudstjänst, undervisning och sjukvård var tre odelbara element i missionärens förståelse av uppdraget.

Under en period av missionshistorien tycks det dock som att åtskilliga missionssällskap bar ett särskilt intresse av att få veta hur många själar som vunnits. Denna ensidiga fokusering kom med tiden att vändas allt mer i sin motsats, så att det sociala/diakonala perspektivet alltmer lyftes fram på bekostnad av förkunnelsen om Jesus som vår och hela världens Frälsare.

Redan i början av 1970-talet beklagade den dåvarande generalsekreteraren i Mekane Yesus-kyrkan i Etiopien, Gudina Tumsa, den ensidiga sociala prioriteringen. Han menade att det

blivit tydligt de senaste åren att kyrkorna och agenturerna i väst är väl beredda att bidra till materiell utveckling, medan det tycks finnas ringa intresse för att hjälpa Kyrkan i hennes grundläggande förpliktelse att förkunna Evangeliet. Från Afrikanskt perspektiv är det svårt att förstå

denna åtskillnad och den dikotomi som skapats i Väst och som reflekteras i de kriterier för bistånd som fastlagts av givarorganisationerna.¹

För honom handlade inte begreppet holism om att tona ner omvändelseperspektivet, men om att möta människan i all hennes nöd, den andliga och den materiella, med samma kraft. Han skriver om hur det andliga och det kroppsliga måste hållas samman på ett oskiljaktigt sätt. Han påminner om hur folkets historia i det gamla förbundet började med att en grupp slavar befrias från sitt förtryck och menar att afrikansk teologi måste utveckla en teologi som är relevant för afrikanskt politiskt liv.

I artikelns slutsats och sammanfattning skriver han:

Evangeliet om Jesus Kristus är Guds kraft att rädda var och en som tror på det. Det är den kraft som räddar från evig fördömelse, från ekonomisk exploatering, från politiskt förtryck etc. Genom sin eviga dimension kan evangeliet aldrig ersättas av någon av de ideologier som människan tänkt ut genom århundradena. Det är den enda rösten som talar om en kärleksrik Fader som gav sin Son till lösen för många. Det berättar för oss om syndernas förlåtelse och kroppens uppståndelse. Det är de Goda Nyheterna för den syndfulla människan, den enda kraft som kan rädda mänskligheten från dess synd. Det är för mäktigt för att äventyras av något samhällssystem. Det är en alltför kär skatt för att ges upp. (Matt 13:44). Nationalism har sin plats, med den kan aldrig ersätta Jesu Kristi evangelium.²

Samma kritik mot ett ensidigt stöd till kroppsliga och materiella behov har gång efter gång riktats från kyrkorna i syd till de nordliga understödjarkyrkorna. Stöd ges till kriser och katastrofer liksom till långsiktigt utvecklingsarbete. Däremot ges inget eller ringa stöd till de sydliga kyrkornas evangelisationsarbete, byggande av kyrkor och förkunnandet av Kristus som världens Frälsare.

För Svenska kyrkans del handlar prioriteringarna till stor del om att röra sig inom de ramar som fastställs av Sida. Om det är så att kopplingen till Sida innebär en begränsning för utövandet av en holistisk mission finns ingen annan lösning än att avbryta samverkan med Sida. Det är orimligt att staten ska styra kyrkans missionsprioriteringar. Om det i stället handlar om en direkt motvilja från företrädare för Svenska kyrkans internationella arbete att stödja också andliga behov hos kyrkorna i syd behöver det internationella arbetets syfte och inriktning genomlysas på bred front.

Vilka orsaker det än handlar om behöver Svenska kyrkan se över inriktningen för det internationella arbetet så att det åter får ge uttryck för en holistisk syn på människan och på kyrkans uppdrag.

I västerländsk missionssyn finns också en utbredd polarisering mellan höger och vänster. Hos Gudina Tumsa finns ett viktigt exempel på teologi framvuxen i Afrika som inte har de motsättningarna. Genom ett tillägnande av dessa erfarenheter skulle risken minska för att Svenska kyrkans internationella arbete fungerar polariserande och möjligheterna till enhet i missionsarbete i vår egen kyrka öka.

Uppsala och Stenkullen den 14 juli 2016

Bertil Murray (FK)

Fredrik Sidenvall (FK)

¹ Citaten hämtade från *Gudina Tumsa and his Legacy, Vol 1: Proclamation & Development*, 1972, egen översättning.

² A.a. *Memorandum on Some Issues*, 1975.